

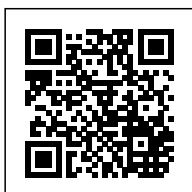

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

1218/0

**Zpráva o plnění programů prevence před povodněmi ke dni 31. prosince
2020**

Předkladatel: min.zemědělství,min.živ.prost
Doručeno poslancům: 14. května 2021 v 14:45

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2021
8. volební období

USNESENÍ
Poslanecké sněmovny

**ke Zprávě o plnění programů prevence před povodněmi ke dni
31. prosince 2020**

Poslanecká sněmovna

bere na vědomí

Zprávu o plnění programů prevence před povodněmi ke dni 31. prosince 2020

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Usnesením vlády č. 382 ze dne 19. dubna 2000 byla vládou České republiky schválena „Strategie ochrany před povodněmi pro území České republiky“, která vymezovala obecné zásady ochrany před povodněmi pro území našeho státu. Plnění této strategie je zajišťováno mimo jiné i realizací souboru programů prevence před povodněmi v rámci programového financování. Základní soubor těchto programů v gesci jednotlivých resortů byl formulován v materiálu „Záměry tvorby programů prevence před povodněmi“, který vláda vzala na vědomí usnesením č. 897 ze dne 13. září 2000. Věcná náplň a struktura jednotlivých programů prevence před povodněmi je v současné době svěřena do působnosti Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí. Přehledem o realizaci a plnění programů prevence před povodněmi se zabývá tato zpráva, která se předkládá každé tři roky vládě a Poslanecké sněmovně PČR.

Nyní je předkládána v pořadí již sedmá hodnotící Zpráva o plnění programů prevence před povodněmi. Předchozí zprávy byly vládou vzaty na vědomí usneseními vlády č. 335 ze dne 7. dubna 2003, č. 383 ze dne 12. dubna 2006, č. 452 ze dne 20. dubna 2009, č. 233 ze dne 4. dubna 2012, č. 267 ze dne 31. prosince 2014 a č. 266 ze dne 23. dubna 2018.

Předkládaná zpráva přináší informace o realizaci programů prevence před povodněmi za období 2018 až 2020. Zpráva uvádí požadované cíle jednotlivých programů a podprogramů a podává detailní informaci o jejich věcném a finančním plnění ke konci roku 2020 v členění podle jednotlivých resortů. Je zpracována dle jednotné osnovy schválené usnesením vlády č. 267 ze dne 15. dubna 2015.

V rámci Ministerstva zemědělství jsou administrovány tři dotační programy prevence před povodněmi. Ve sledovaném období byly čerpány finanční prostředky ze státního rozpočtu v celkové výši 2,62 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že v rámci programu Ministerstva zemědělství 129 280 „Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže“ ještě nebylo dokončeno závěrečné vyhodnocení za rok 2020 u všech akcí, údaje o čerpání vlastních zdrojů investorů za sledované období se budou měnit.

V rámci Ministerstva životního prostředí je na prevenci před povodněmi administrován evropský program a dva národní dotační programy. V rámci programu „Operační program Životní prostředí 2014–2020“ byly na povodňovou ochranu v období 2018–2020 schváleny projekty v celkové výši 6,663 mld. Kč, z toho finanční prostředky Evropské unie představovaly částku 5,833 mld. Kč. V rámci národních programů byly čerpány na prevenci před povodněmi dotační prostředky ve výši 26,87 mil. Kč.

V celkovém souhrnu bylo oběma resorty za oblast prevence před povodněmi v letech 2018–2020 vynaloženo 8,481 mld. Kč.

Tato hodnotící zpráva byla projednána vládou dne 26. dubna 2021 a schválena usnesením vlády č. 412.

Zpráva o plnění programů prevence před povodněmi ke dni 31. prosince 2020

A. Úvod

„Strategie ochrany před povodněmi pro území České republiky“ byla schválena usnesením vlády č. 382 ze dne 19. dubna 2000. Jedná se o dokument, který vymezuje obecné zásady ochrany před povodněmi pro území našeho státu. V rámci této strategie byly vymezeny hlavní oblasti – předpovědní a hlášená služba, ovlivňování průběhu a rozsahu povodní (opatření v krajině, technická opatření), omezení ohrožení obyvatel a potenciálních škod (stanovení záplavových území, regulace využívání záplavových území) a ochrana majetku. Plnění strategie je zajišťováno mimo jiné i realizací souboru programů prevence před povodněmi v rámci programového financování. Základní soubor těchto programů v gesci jednotlivých resortů byl formulován v materiálu „Záměry tvorby programů prevence před povodněmi“, který vláda vzala na vědomí svým usnesením č. 897 ze dne 13. září 2000. Přehledem o realizaci a plnění programů prevence před povodněmi se zabývá tato zpráva, která se předkládá každé tři roky vládě a Poslanecké sněmovně PČR.

Věcná náplň a struktura jednotlivých programů prevence před povodněmi je v současné době svěřena do působnosti Ministerstva zemědělství (dále jen „MZe“) a Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP“).

Nyní je předkládána v pořadí již sedmá hodnotící zpráva o plnění programů prevence před povodněmi. Předchozí zprávy byly vládou vzaty na vědomí usneseními vlády č. 335 ze dne 7. dubna 2003, č. 383 ze dne 12. dubna 2006, č. 452 ze dne 20. dubna 2009, č. 233 ze dne 4. dubna 2012, č. 267 ze dne 15. dubna 2015 a č. 266 ze dne 23. dubna 2018.

Předkládaná zpráva přináší informace o realizaci programů prevence před povodněmi v době od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2020.

Zpráva uvádí požadované cíle jednotlivých programů a podprogramů a podává detailní informaci o jejich věcném a finančním plnění ke konci roku 2020 v členění podle jednotlivých resortů. Je zpracovaná podle jednotné osnovy schválené usnesením vlády č. 267/2015, bodu III/2a).

Přehled programů prevence před povodněmi dle jednotlivých resortů

Název programu	Gestor
Národní programy Ministerstva zemědělství	
129 260 „Podpora prevence před povodněmi III“	MZe
129 360 „Podpora prevence před povodněmi IV“	MZe
129 280 „Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže“	MZe
Operační program Životní prostředí	
115 310 „Operační program Životní prostředí 2014–2020“	MŽP
Národní programy Ministerstva životního prostředí	
115 160 „Program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“	MŽP
115 170 „Program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“ od roku 2019	MŽP
115 030 „Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení Ministerstva životního prostředí“	MŽP

B. Realizace programů prevence před povodněmi

B.1 Ministerstvo zemědělství

Struktura programů prevence před povodněmi

Název programu/podprogramu
Národní programy Ministerstva zemědělství
129 260 „Podpora prevence před povodněmi III“
129 262 „Podpora projektové dokumentace pro územní řízení“
129 263 „Podpora projektové dokumentace pro stavební řízení“
129 264 „Podpora protipovodňových opatření s retencí“
129 265 „Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků“
129 360 „Podpora prevence před povodněmi IV“
129 363 „Podpora projektových dokumentací“
129 364 „Podpora protipovodňových opatření s retencí“
129 365 „Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků“
129 366 „Podpora přípravy a realizace vyvolaných investic a staveb souvisejících s výstavbou vodního díla Nové Heřminovy“
129 280 „Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže“
129 282 „Podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží“
129 283 „Odstranění havarijních situací na rybnících a vodních nádržích“
129 284 „Odstranění povodňových škod na rybnících a vodních nádržích“

Problematika slučitelnosti se společným trhem se aktuálně týká programu 129 280. „Státní podpora SA.43448 (2015/N) – Česká republika – Podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží“ je považována za slučitelnou se společným trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie ze dne 11. 5. 2016 pod č. j. C(2016) 2698 final. „Státní podpora SA.43449 (2015/N) – Česká republika – Odstranění havarijních situací na rybnících a vodních nádržích“ je považována za slučitelnou se společným trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie ze dne 11. 5. 2016 pod č. j. C(2016) 2692 final. „Státní podpora SA.43450 (2015/N) – Česká republika – Odstranění povodňových škod na rybnících a vodních nádržích“ je považována za slučitelnou se společným trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie ze dne 11. 5. 2016 pod č. j. C(2016) 2696 final.

B.1.1 Program 129 260 „Podpora prevence před povodněmi III“ (2014–2022)

Program navazuje na úspěšnou I. etapu (2002–2007) a II. etapu (2007–2014) programu prevence před povodněmi a zároveň vznikl v souvislosti s implementací směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik. Dokumentace Programu byla schválena Ministerstvem financí pod č. j. MF-40702/2014/1904 dne 9. 5. 2014, resp. její 1. změna pod č. j. MF-56616/2014/1904 ze dne 14. 8. 2014, 2. změna pod č. j. MF-22669/2016/1904-2 ze dne 22. 6. 2016, 3. změna pod č. j. MF- 6604/2018/1904-2 ze dne 8. 3. 2018 a 4. změna pod č. j. MF-22529/2019-1904-2 ze dne 23. 9. 2019.

Opatření tohoto dotačního titulu jsou zaměřena především na zvýšení retence, tedy opatření k řízeným rozlivům povodní, poldry a vodní nádrže s retenčními prostory. Podporována jsou zejména chybějící opatření v oblastech s potenciálně významným povodňovým rizikem

vymezených podle tzv. povodňové směrnice 2007/60/ES. Program je schválen na období 2014–2022, jeho administrace se řídí podle Pravidel České republiky – Ministerstva zemědělství č. j. 62570/2015-MZE-15122 pro poskytování dotací z programu 129 260 „Podpora prevence před povodněmi III“. Příjem nových žádostí byl ukončen k 30. 11. 2019.

Dotační program je rozčleněn na čtyři podprogramy: 129 262 „Podpora projektové dokumentace pro územní řízení“, 129 263 „Podpora projektové dokumentace pro stavební řízení“, 129 264 „Podpora protipovodňových opatření s retencí“ a 129 265 „Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků“.

Dotační prostředky na program 129 260 dle schválené dokumentace z května 2014 (mld. Kč)

Zdroj	Státní rozpočet
Částka	4,650

Finanční rámec schváleného programu předpokládal celkové výdaje ve výši 5,204 mld. Kč, z toho výdaje státního rozpočtu byly plánovány ve výši 4,65 mld. Kč.

Dotační prostředky na program 129 260 dle 1. změny dokumentace ze srpna 2014 (mld. Kč)

Zdroj	Státní rozpočet	OSFA
Částka	3,970	0,680

První změna dokumentace Programu schválená Ministerstvem financí pod č. j. MF-56616/2014/1904 dne 14. 8. 2014 spočívala především v upřesnění struktury poskytovaných finančních prostředků a zapojení 680 mil. Kč z kapitoly OSFA v rámci Programu. O tuto částku byly zároveň sníženy plánované prostředky státního rozpočtu. Celkový objem plánovaných finančních prostředků se nezměnil.

Dotační prostředky na program 129 260 dle 2. změny dokumentace z června 2016 (mld. Kč)

Zdroj	Státní rozpočet	OSFA
Částka	4,159	0,491

Druhá změna dokumentace Programu schválená Ministerstvem financí pod č. j. MF-22669/2016/1904-2 dne 22. 6. 2016 reagovala na potřebu zajištění přípravných projektových prací pro nové retenční nádrže plánované v rámci opatření proti suchu a navýšení finančních prostředků na „projektové“ programy. Celkový objem finančních prostředků Programu se nezměnil, neboť finanční posílení „projektových“ podprogramů o 162 mil. Kč proběhlo díky snížení plánovaného objemu finančních potřeb u podprogramu 129 265. Možnost financování „projektových“ podprogramů byla současně prodloužena do konce roku 2019. Zároveň došlo ke snížení objemu plánovaných finančních prostředků z kapitoly OSFA.

Ministerstvo financí dopisem ze dne 8. 11. 2017 č. j. MF-29448/2017/1904-2 odsouhlasilo prodloužení trvání programu do 31. 12. 2022 a to z důvodu realizace časově náročné stavební části akce 129D265009024 „Morava, Olomouc – zvýšení kapacity koryta II. etapa B“. Tato změna byla s dalšími aktualizacemi zpracována do 3. změny dokumentace programu, která byla dne 8. 3. 2018 pod č. j. MF-6604/2018/1904-2 schválena Ministerstvem financí.

Dotační prostředky na program 129 260 – předpoklad dle 4. změny dokumentace ze září 2019 (mld. Kč)

Zdroj	Státní rozpočet	OSFA
Částka	2,454	0,320

Poslední, 4. změna dokumentace, schválená dopisem Ministerstva financí ze dne 23. 9. 2019 č. j. MF-22529/2019/1904-4, reflektuje potřebu prodloužení realizace podprogramů 129 263 a 129 264 v návaznosti na prodloužení termínu ukončení realizace jedné akce projektové dokumentace významného protipovodňového opatření a dvou stavebních akcí. Z objektivních příčin, které nebyly způsobeny příjemci dotace, nebylo možné tyto akce ukončit v původně stanoveném termínu ukončení programu. Prodloužení se u těchto tří akcí nevztahovalo na možnost financování z prostředků státního rozpočtu.

Podle 4. změny dokumentace je předpokládaná výše dotace ze státního rozpočtu 2,77 mld. Kč, z toho 0,32 mld. Kč činí prostředky OSFA.

Program 129 260 – přehled skutečného čerpání v letech 2014–2020 a předpoklad čerpání v letech 2021–2022 (v mil. Kč)

Zdroj	2014–2017	2018	2019	2020	2021–2022	Celkem za program
Státní rozpočet	881,6	818,0	401,3	152,3	195,2	2 448,4
OSFA	320,6	0	0	0	0	320,6
Celkem dotace	1 202,2	818,0	401,3	152,3	195,2	2 769,0
Vlastní zdroje	252,2	220,5	229,4	85,8	56,6	844,5
Celkem	1 454,4	1 038,5	630,7	238,1	251,8	3 613,5

Čerpání finančních prostředků v prvních letech trvání programu bylo relativně nízké, a to zejména z důvodu financování především projektových prací (dokumentace pro územní a stavební řízení) pro následnou realizaci stavebních akcí. Zároveň samotná zadávací řízení na dodavatele staveb musela být v některých případech zrušena a opakována. K nárůstu čerpání finančních prostředků proto došlo až se zahájením stavebních prací, zejména od roku 2016.

Program 129 260 – přehled skutečného čerpání ze státního rozpočtu v letech 2018–2020 dle jednotlivých investorů (v mil. Kč)

Investor	2018	2019	2020
Povodí Labe, s.p.	120,734	118,107	0
Povodí Vltavy, s.p.	76,803	0	0
Povodí Ohře, s.p.	36,550	16,336	0
Povodí Odry, s.p.	224,912	22,526	0
Povodí Moravy, s.p.	340,695	229,776	152,305
Lesy ČR, s.p.	14,684	14,511	0
Obce	3,599	0	0
Celkem	817,977	401,256	152,305

Ke konci roku 2020 bylo v rámci programu stavebně dokončeno 79 akcí s celkovou poskytnutou dotací ve výši více jak 2,141 mld. Kč.

Program 129 260 – předpoklad parametrů u stavebně zahájených akcí v letech 2015–2020 po jejich dokončení

Název parametru	Jednotka	Hodnota dosaženého parametru
Projektová dokumentace pro územní řízení	ks	11
Projektová dokumentace pro stavební řízení	ks	21
Projektová dokumentace pro provedení stavby	ks	19
Retenční objem	mil. m ³	26,302
Délka hráze / ochranné hráze	m	1 246
Délka rekonstruovaného úseku hráze	m	1 554
Délka úpravy / stabilizace toku	m	20 712
Délka ochranné hráze / zdi	m	17 059
Délka rekonstruovaného úseku hráze	m	11 188

Příklady významných investičních akcí dokončených v letech 2018–2020

„Vodní dílo Boskovice – rekonstrukce, zvýšení bezpečnosti VD za povodní“ s celkovými náklady 105,394 mil. Kč. Základem technického řešení je zejména navýšení těsnicího jádra současně s úpravou koruny hráze a vybudováním nového bezpečnostního přelivu s větší délkou přelivné hrany. Bezpečné převedení velkých vod zároveň zlepšuje rekonstrukce skluzu od bezpečnostního přelivu. Stavbou byl zvýšen retenční objem nádrže VD Boskovice a zvýšena bezpečnost VD za povodní pro převedení kontrolní povodně $Q_{10\,000}$.

„VD Klabava – zvýšení retence a zabezpečení VD před účinky velkých vod“ s celkovými náklady 117,385 mil. Kč. Cílem akce je zvýšení retenční schopnosti vodního díla a zajištění bezpečnosti vodního díla za povodní částečnou rekonstrukcí objektu hráze se zaměřením na bezpečnostní přeliv a související části hráze (rozšíření skluzu) včetně koruny hráze (úprava vlnolamu). Tím dojde ke snížení nebezpečí potenciální poruchy díla s následnou zvláštní povodní, která by měla pro údolí Klabavy a navazující tok Berounky devastující dopad.

„Vodní dílo Nechanice – rekonstrukce krajních polí bezpečnostního přelivu“ s celkovými náklady 97,177 mil. Kč. Cílem akce je rekonstrukce krajních polí bezpečnostního přelivu, která byla hrazena hydrostatickými segmentovými uzávěry. Proto byly instalovány provozně výhodnější uzávěry. Tím dojde jednak k navýšení objemu ovladatelného retenčního prostoru min. o 10 % a rovněž k odstranění provozních omezení uzávěru v podobě maximální přípustné přepadové výšky a jeho vyhrazování bude možné realizovat postupně vzhledem k hydrologické situaci, čímž se oproti minulosti předejde mimořádné manipulaci a vzniku zvláštní povodně. Dojde ke snížení povodňového ohrožení v záplavovém území dolní Ohře.

„Suchá nádrž Choltický“ s celkovými náklady 40,909 mil. Kč. Cílem akce je výstavba suché nádrže na Choltickém potoce sloužící k ochraně městyse Litultovice. Hráz vodního díla je sypaná homogenní 6,7 m vysoká. Je vybavena zpevněnou korunou a nouzovým přelivem. Součástí je i sdružený objekt spodní výpusti a bezpečnostního přelivu, navržený na převedení kulminačního průtoku Q_{100} . Celkový prostor nádrže činí 96 150 m³. Součástí akce jsou i revitalizační úpravy prostoru nádrže, které spočívají v meandrujícím korytě, 5 tůních a výsadbě dřevin.

„Divoká Orlice, Žamberk, protipovodňová ochrana“ s celkovými náklady 132,754 mil. Kč. Cílem akce je zvýšení ochrany intravilánu města Žamberk a to z nevyhovující úrovně Q₂₋₅ na úroveň Q₂₀₋₁₀₀. Technické řešení spočívá v nahrazení nábrežních zdí novými, včetně zajištění odvodu záhrázových vod a prostupy sítí. Řešení nových nábrežních zdí rovněž muselo splňovat podmínky památkové ochrany.

B.1.2 Program 129 360 „Podpora prevence před povodněmi IV“ (2018–2024)

Program navazuje na předchozí úspěšné etapy programu prevence před povodněmi (I.–II.), které proběhly v letech 2002–2014, resp. probíhající III. etapu plánovanou do roku 2022. Dokumentace Programu byla schválena Ministerstvem financí pod č. j. MF-19638/2018/1904-3 dne 16. 8. 2018, její 1. změna pod č. j. MF-27753/2018/1904-2 ze dne 16. 11. 2018 a 2. změna pod č. j. MF-26466/2019/1904-2 ze dne 15. 10. 2019.

Opatření tohoto dotačního titulu jsou zaměřena především na zvýšení retence, tedy opatření k řízeným rozlivům povodní, poldry a vodní nádrže s retenčními prostory. Podporována jsou zejména chybějící opatření v oblastech s potenciálně významným povodňovým rizikem vymezených podle tzv. povodňové směrnice 2007/60/ES. Program je schválen na období 2018–2024, jeho administrace se řídí podle Pravidel České republiky – Ministerstva zemědělství č. j. 41198/2019-MZE-15122 pro poskytování dotací z programu 129 360 Podpora prevence před povodněmi IV.

Dotační program je rozčleněn na čtyři podprogramy: 129 363 „Podpora projektových dokumentací“, 129 364 „Podpora protipovodňových opatření s retencí“, 129 365 „Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků“ a 129 366 „Podpora přípravy a realizace vyvolaných investic a staveb souvisejících s výstavbou vodního díla Nové Heřminovy“.

Program 129 360 – dotační prostředky dle schválené dokumentace ze srpna 2018 (mld. Kč)

Zdroj	Státní rozpočet
Částka	4,567

Finanční rámec schváleného programu předpokládal celkové výdaje ve výši 5,435 mld. Kč, z toho výdaje státního rozpočtu ve výši 4,567 mld. Kč.

První změna dokumentace Programu schválená Ministerstvem financí pod č. j. MF-27753/2018/1904-2 dne 16. 11. 2018 spočívala v úpravě předmětu podpory programu. Důvodem byly pokračující přípravy a realizace dílčích opatření ke snížení povodňových rizik v povodí horního toku řeky Opavy s využitím přírodně blízkých opatření v podprogramech 129 364 a 129 365 (jednalo se o nezbytné demoliční práce).

Program 129 360 – dotační prostředky dle 2. změny dokumentace z října 2019 (mld. Kč)

Zdroj	Státní rozpočet	OSFA
Částka	4,567	0,305

Druhá změna dokumentace Programu schválená Ministerstvem financí pod č. j. MF-26466/2019/1904-2 dne 15. 10. 2019 reagovala na usnesení vlády České republiky ze dne 3. 6. 2019 č. 386 ke Zprávě o stavu přípravy a realizace opatření ke snížení povodňových rizik v povodí horního toku řeky Opavy, včetně návrhu na zabezpečení finančních prostředků na přípravu a realizaci vyvolaných investic a staveb záměrem „Opatření na horní Opavě“ (OHO), kterým bylo schváleno financování příprav a realizace vybraných vyvolaných investic a staveb ve výši 305 mil. Kč v rámci programu. Pro tento účel byl vytvořen nový podprogram 129 366.

Současně s ohledem na narůstající potřebu analýz a podkladů pro rozhodování při přípravě realizace vodních děl byl rozšířen předmět podpory podprogramu 129 363 pro předprojektovou přípravu dalších významných vodních děl (např. VD Skalička). Celkový objem finančních prostředků Programu byl navýšen o zmíněné finanční prostředky z kapitoly OSFA.

Program 129 360 – přehled skutečného čerpání v letech 2018–2020 a předpoklad čerpání v letech 2021–2024 (mil. Kč)

Zdroj	2018	2019	2020	2021–2024	Celkem
Státní rozpočet	-	140,700	681,600	3 745,300	4 567,600
OSFA	-	-	5,500	299,500	305,000
Celkem dotace	-	140,700	687,100	4 044,800	4 872,600
Vlastní zdroje	-	24,084	43,881	801,086	869,051
Celkem	-	164,784	730,981	4 845,886	5 741,651

Čerpání finančních prostředků v roce jeho zahájení, tj. 2018 bylo nulové, a to z důvodu, že schválení programu proběhlo až ve druhém pololetí roku a nastavený proces administrace neumožnil v časovém rámci zahájit i financování. V roce 2019 byly financovány především projekty, které byly připraveny již v průběhu předcházející etapy Programu. Tomu odpovídá i relativně vyšší čerpání v porovnání s průběhem čerpání v prvních letech u předchozích etap.

Program 129 360 – přehled skutečného čerpání ze státního rozpočtu v letech 2019–2020 dle jednotlivých investorů (mil. Kč)

Investor	2019	2020
Povodí Labe, s.p.	90,548	205,899
Povodí Vltavy, s.p.	0	48,000
Povodí Ohře, s.p.	1,500	2,861
Povodí Odry, s.p.	6,100	124,828
Povodí Moravy, s.p.	18,427	277,307
Lesy ČR, s.p.	18,152	24,449
Obce	5,973	3,756
Celkem	140,700	687,100

Ke konci roku 2020 bylo stavebně dokončeno 7 akcí s celkovou poskytnutou dotací ve výši 37,164 mil. Kč.

Program 129 360 – předpoklad parametrů u zahájených akcí v letech 2018–2020 po jejich dokončení

Název parametru	Jednotka	Hodnota parametru
Dokumentace pro vydání územního rozhodnutí	ks	2
Dokumentace pro vydání stavebního povolení	ks	2
Projektová dokumentace pro provádění stavby	ks	1
Retenční objem	mil. m ³	6,85
Hráz / ochranná hráz	m	429
Rekonstruovaný úsek hráze	m	474
Úprava / stabilizace toku	m	11 930
Ochranná hráz / zeď	m	11 121
Rekonstruovaný úsek hráze	m	3 112
Odstraněné objekty	ks	17

Příklady významných investičních akcí zahájených v letech 2019–2020

„Třebovka, Třebovice – Č. Třebová, úprava toku“ s celkovými náklady 454,700 mil. Kč. Základem technického řešení je realizace zkapacitnění koryta vodního toku a realizaci nábrežních a protipovodňových zdí a zemních hrází. Jedná se tedy svým charakterem o opatření podél vodního toku, které však navazuje na již dokončená opatření s retencí v horním povodí Třebovky v podobě realizace čtyř poldrů a zvýšení retenční funkce nádrže Hvězda. Součástí opatření je nahrazení nekapacitních objektů na toku novými s dostatečnou kapacitou. Realizovaná opatření tak zajistí míru ochrany před povodněmi pod VD Hvězda až na průtok Q_{100} .

„Vodní dílo Hněvkovice – zabezpečení VD před účinky velkých vod“ s celkovými náklady 252,144 mil. Kč. Cílem akce je zajistit požadovanou míru bezpečnosti vodního díla na $Q_{10\,000}$. Nedostatečným bezpečnostním zajištěním vodního díla by mohlo dojít s vysokou pravděpodobností k omezení účelu Vltavské kaskády jako celku a rovněž k omezení technologické vody pro jadernou elektrárnu Temelín. Podstatou opatření jsou stavební úpravy středního a pravého pole bezpečnostního přelivu a dále úpravy v dolním a horním ohlavi plavební komory.

„Olšava, Kunovice – protipovodňová ochrana města“ s celkovými náklady 325,743 mil. Kč. Účelem navrženého opatření je zajištění protipovodňové ochrany zástavby města Kunovice ohrázkováním koryta Olšavy. Opatření sestává převážně z protipovodňových zemních hrází a protipovodňových betonových zdí. Částečně půjde o novostavbu, částečně o změnu stávající stavby - navýšení protipovodňové zdi. Realizací akce dojde ke zvýšení míry ochrany před povodněmi ze současných Q_5 na navrhovaných Q_{20} s převýšením 0,3 až 0,5 m.

„Opatření Holasovice, ochrana PB území, OHO (Opatření na horní Opavě)“ s celkovými náklady 108,414 mil. Kč. Jedná se o stavbu ochranné (převážně zemní) hráze lichoběžníkového tvaru na pravém břehu Opavy v intravilánu a po proudu pod obcí Holasovice. Trasa hráze je navržena mezi břehovou hranou a stávající zástavbou rodinných domů tak, aby s ohledem na svůj účel nezhoršila stávající odtokové poměry a aby zároveň byly minimalizované zábory soukromých pozemků. Součástí stavby jsou rovněž propustky kanalizace, zaústění zatrubněného DVT Lipinka a přeložky inženýrských sítí. Realizací akce dojde k zajištění ochrany před povodněmi na průtok $Q = 290 \text{ m}^3/\text{s}$, s bezpečnostním převýšením 0,6 m. Tento průtok odpovídá přibližně $Q_{50}-Q_{100}$ se zohledněním transformačního účinku nádrže Nové Heřminovy a dalších navržených opatření OHO.

B.1.3 Program 129 280 „Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže“ (2016–2021)

Program vychází ze zkušeností s programem 129 130 „Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží“. Dokumentace Programu byla schválena Ministerstvem financí dne 25. 10. 2016 pod č. j. MF-35797/2016/1904-2. Realizace se předpokládá v letech 2016–2021, s celkovými výdaji ve výši 1 250 mil. Kč. Podíl účasti státního rozpočtu činí 1 000 mil. Kč a podíl vlastních zdrojů žadatelů je stanoven na 250 mil. Kč.

Program 129 280 – dotační prostředky dle schválené dokumentace z října 2016 (mld. Kč)

Zdroj	Státní rozpočet
Částka	1,0

Program 129 280 – návrh časového čerpání v letech 2016–2021 (mil. Kč)

Zdroj	2016 –2017	2018	2019	2020	2021	Celkem za program
Dotace ze státního rozpočtu	400	230	180	120	70	1 000
Vlastní zdroje	42	56	60	38	54	250
Celkem	442	286	240	158	124	1 250

Program 129 280 – skutečné čerpání v letech 2016–2020 (mil. Kč)

Zdroj	2016	2017	2018	2019	2020
Dotace ze státního rozpočtu	0	30,9	185,2	180,1	60,1
Vlastní zdroje ^{*)}	0	49,2 ^{**)}		35,8	33,4
Celkem	0	265,3		215,9	93,5

Pozn.: ^{*)} V době předložení zprávy nebyly ještě všechny akce závěrečně vyhodnoceny, vlastní zdroje účastníků programu budou doplňovány po průběžném vyhodnocování jednotlivých akcí.

^{**)} V rámci systému EDS nelze vyselektovat vlastní zdroje v minulých letech zvlášť, pouze agregovaně do 31. 12. 2018

Hlavním cílem Programu je podpora obnovení a zlepšení retenční schopnosti krajiny, zlepšení technického stavu rybníčního fondu ČR, obnova vodohospodářských funkcí rybníků s ohledem na jejich schopnost snižování následků extrémních hydrologických situací, zejména tzv. zvláštních povodní způsobených přívalovými srážkami. Při tvorbě Programu byl kladen zvýšený důraz na podporu zvyšování akumulace vody v krajině, a to v souvislosti s předpokládanými epizodami suchých období s podprůměrným množstvím srážek. Akumulační objem bude vytvářen zejména při výstavbě nových vodních nádrží, při odbahňování značně zanesených rybníků nebo úpravami provozních hladin, například díky navýšení korun hrází a jejich celkovou rekonstrukcí. Všechny vodní nádrže podpořené v rámci Programu budou zabezpečeny na průchod povodňových průtoků o hodnotě min. Q_{100} a vyšší. Předpokládá se také zlepšení podmínek pro chov ryb. V neposlední řadě jsou rybníky klasifikovány jako významné krajinné prvky s pozitivním vlivem na místní mikroklima i biodiverzitu. Předpokládaný rozsah realizace jednotlivých parametrů vodních nádrží v průběhu realizace Programu je kvantifikován v následující tabulce.

Program 129 280 – stanovení orientačních ukazatelů

Název parametru	Jedn.	Hodnota parametru
Vodní plocha vybudovaných nádrží	ha	130
Vybudování, oprava a rekonstrukce hráze	m ³	199 870
Vybudování, oprava a rekonstrukce bezp. přelivu na min Q ₁₀₀	m	1 897
Odstranění sedimentu	m ³	1 600 000
Retenční prostor nových nádrží	m ³	1 000 000
Objem zásobního prostoru nových nádrží	m ³	2 000 000

Program je členěn na tři podprogramy:

Podprogram 129 282 „Podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží“. Jedná se o hlavní nosný podprogram, jehož cílem je podpora výstavby nebo obnova dlouhodobě nefunkčních rybníků. Dále je podporována rekonstrukce stávajících rybníků, zlepšení jejich technického stavu a celkové odbahnění zátopy s ohledem na snižování důsledků extrémních hydrologických situací – povodní a sucha.

Podprogram 129 283 „Odstranění havarijních situací na rybnících a vodních nádržích“ je zaměřen na rekonstrukci rybníků ve špatném technickém stavu, jehož náprava je ve veřejném zájmu. V důsledku havarijní situace na rybníku musí být pod vodním dílem vyhlášen 2. nebo 3. stupeň povodňové aktivity nebo stav nebezpečí.

Podprogram 129 284 „Odstranění povodňových škod na rybnících a vodních nádržích“ je určen na odstranění škod, vzniklých v důsledku případné povodně. Škody musí jednotlivě přesáhnout 250 tis. Kč. Tento podprogram bude spuštěn v případě zásadních povodňových událostí a zároveň, pokud na něj budou vyčleněny zvláštní prostředky nad rámec rozpočtu Programu.

Od spuštění Programu v závěru roku 2016 byly postupně přijímány žádosti. V rámci čtyř výzev prošlo ke konci roku 2020 procesem administrace celkem 159 žádostí, a to 150 v rámci podprogramu 129 282 a 9 žádostí v rámci podprogramu 129 283. Zejména kvůli potřebnému dodržování zákonných lhůt, například při realizaci výběrových řízení a dále při prodlužování termínů realizace akcí z důvodu nepříznivého počasí, nebyly do konce roku 2020 ještě všechny akce definitivně závěrečně vyhodnoceny.

Příklady vybraných akcí, které byly zahájeny v roce 2018

„Výstavba MVN Petr pro optimalizaci vodního režimu a revitalizaci krajiny v k.ú. Andělská Hora“ od žadatele Petra Antona, s celkovými náklady 5,899 mil. Kč. Jedná se o výstavbu malé vodní nádrže o celkové rozloze 2,06 ha při normální provozní hladině. Nádrž se zásobním objemem 14 420 m³ a retenčním objemem 6 050 m³ je vybavena výpustným zařízeními požerákového typu a čelním bezpečnostním přelivem, navrženým na převedení povodňového průtoku Q₁₀₀. Vodní nádrž spadá do IV. kategorie dle TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technicko-bezpečnostním dohledu nad vodními díly). Akce je stavebně dokončena.

„Odbahnění a rekonstrukce hráze a objektů rybníka Bohumilečský“ od žadatele Rybníční hospodářství, s.r.o., s celkovými náklady 43,039 mil. Kč. Rybník o výměře 22,13 ha prošel celkovým odbahněním a rekonstrukcí hráze a sdruženého objektu - výpustného zařízení a bezpečnostního přelivu. Bezpečnostní přeliv je kašnový s délkou přelivné hrany 21,6 m a s kapacitou na převedení návrhového průtoku o hodnotě Q₁₀₀. Vodní nádrž spadá do IV. kategorie dle TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technicko-bezpečnostním dohledu nad

vodními díly). Ze zátopy nádrže bylo odtěženo 105 969 m³ sedimentu. Akce je stavebně dokončena.

„Rekonstrukce hráze a objektů rybníka Pstružák“ od žadatele KINSKÝ ŽDÁR a.s., s celkovými náklady 9,497 mil. Kč. Jedná se o odstranění havarijního stavu na malé vodní nádrži. Rybník o výměře 2,54 ha prošel celkovou rekonstrukcí hráze a sdruženého objektu - výpustného zařízení a bezpečnostního přelivu. Bezpečnostní přeliv je kašnový s délkou přelivné hrany 11,1 m a s kapacitou na převedení návrhového průtoku o hodnotě Q_{100} . Vodní nádrž spadá do IV. kategorie dle TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technicko-bezpečnostním dohledu nad vodními díly). Akce je stavebně dokončena a závěrečně uzavřena.

Příklady vybraných akcí, které byly zahájeny v roce 2019

„Vodní plochy v k.ú. Pláně na Šumavě“ od žadatele Štěpána Bečváře, s celkovými náklady 5,403 mil. Kč. Jedná se o výstavbu soustavy malých vodních nádrží o celkové rozloze 3,4 ha při normální provozní hladině. Nádrže na sebe v soustavě navazují, mají celkový zásobní objem 45 091 m³ a retenční objem 5 847 m³, jsou vybaveny výpustnými zařízeními požerákového typu a čelními bezpečnostními přelivy, navrženými na převedení povodňového průtoku Q_{100} . Vodní nádrže spadají do IV. kategorie dle TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technicko-bezpečnostním dohledu nad vodními díly). Akce je stavebně dokončena.

„Rybník Kukle – obnova“ od žadatele Lesní družstvo v Polné, s celkovými náklady 26,715 mil. Kč. Rybník o výměře 10,58 ha prošel celkovým odbahněním a rekonstrukcí hráze, výpustného zařízení a bezpečnostního přelivu. Bezpečnostní přeliv je řešen formou přelivné hrany s délkou 32 m a s kapacitou na převedení návrhového průtoku o hodnotě Q_{200} . Vodní nádrž spadá do IV. kategorie dle TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technicko-bezpečnostním dohledu nad vodními díly). Ze zátopy nádrže bylo odtěženo 90 799 m³ sedimentu. Akce je stavebně dokončena.

„Mlýnský rybník, k.ú. Stádlec – rekonstrukce hráze a objektů“ od žadatele Štičí Líheň - ESOX, spol. s r.o., s celkovými náklady 3,606 mil. Kč. Rybník o výměře 7,11 ha prošel celkovou rekonstrukcí hráze, výpustného zařízení s lovištěm a bezpečnostního přelivu. Bezpečnostní přeliv je kašnový s délkou přelivné hrany 32,5 m a s kapacitou na převedení návrhového průtoku o hodnotě Q_{200} . Vodní nádrž spadá do IV. kategorie dle TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technicko-bezpečnostním dohledu nad vodními díly). Akce je stavebně dokončena, ale není dosud závěrečně uzavřena.

Příklady vybraných akcí, které byly zahájeny v roce 2020

„Oprava rybníka Vrabcov“ od žadatele Český rybářský svaz, místní organizace Kutná Hora, s celkovými náklady 25,491 mil. Kč. Rybník o výměře 12,59 ha prochází v současné době celkovým odbahněním a rekonstrukcí hráze a sdruženého objektu - výpustného zařízení a bezpečnostního přelivu. Bezpečnostní přeliv je řešen formou přelivné hrany s délkou 16,4 m a s kapacitou na převedení návrhového průtoku o hodnotě Q_{100} . Vodní nádrž spadá do IV. kategorie dle TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technicko-bezpečnostním dohledu nad vodními díly). Ze zátopy nádrže bude odtěženo 44 813 m³ sedimentu. Akce není v současné době stavebně dokončena.

„Vodní nádrž Dolní koupaliště – odbahnění a rekonstrukce“ od žadatele PROBITAS s.r.o., s celkovými náklady 5,606 mil. Kč. Rybník o výměře 2,70 ha prošel celkovým odbahněním a rekonstrukcí hráze, výpustného zařízení a bezpečnostního přelivu. Bezpečnostní přeliv je řešen formou přelivné hrany s délkou 12,5 m a s kapacitou na převedení návrhového průtoku o hodnotě Q_{100} . Vodní nádrž spadá do IV. kategorie dle TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technicko-bezpečnostním dohledu nad vodními díly). Ze zátopy nádrže bylo odtěženo 7 173 m³ sedimentu. Akce je stavebně dokončena.

„Rybník Bažantnický – rekonstrukce hráze a spodní výpusti“ od žadatele Rybářství Mariánské Lázně s.r.o., s celkovými náklady 3,945 mil. Kč. Rybník o výměře 4,80 ha prošel celkovou rekonstrukcí hráze, výpustného zařízení s lovištěm a bezpečnostního přelivu. Bezpečnostní přeliv je řešen formou přelivné hrany s délkou 5,2 m a s kapacitou na převedení návrhového průtoku o hodnotě Q_{100} . Vodní nádrž spadá do IV. kategorie dle TBD (vyhláška č. 471/2001 Sb., o technicko-bezpečnostním dohledu nad vodními díly). Akce je stavebně dokončena.

B.2 Ministerstvo životního prostředí

Struktura programů prevence před povodněmi

Název programu
115 310 „Operační program Životní prostředí 2014–2020“
115 312 Prioritní osa 1: „Zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní“
Specifický cíl 1.3: „Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami“
Specifický cíl 1.4: „Podpořit preventivní protipovodňová opatření“
115 315 Prioritní osa 4: „Ochrana a péče o přírodu a krajinu“
Specifický cíl 4.3: „Posílit přirozené funkce krajiny“
115 317 Prioritní osa 6: „Technická pomoc“
Specifický cíl 6.1: „Zajistit řádné a efektivní řízení a administraci“
Specifický cíl 6.2: „Zajistit informovanost, publicitu a absorpční kapacitu“
Národní programy Ministerstva životního prostředí
115 160 „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“
115 164 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy“
115 165 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na nelesní ekosystémy“
115 166 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na lesní ekosystémy“
115 170 „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“ od roku 2019
115 174 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy“
115 175 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na nelesní ekosystémy“
115 176 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na lesní ekosystémy“
115 030 „Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení Ministerstva životního prostředí“
115 032 „Podprogram Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích“

B.2.1 Operační program Životní prostředí 2014–2020

Operační program Životní prostředí 2014–2020 (dále jen „OPŽP 2014–2020“) navazuje na OPŽP 2007–2013 a byl Evropskou komisí schválen dne 30. 4. 2015. Je zacílen na příspěvek k dosažení základních cílů strategie Evropa 2020 v oblasti životního prostředí, tedy na adaptaci na změny klimatu, snižování emisí, zachování přírodních a krajinných hodnot, zvyšování energetické účinnosti a zvyšování podílu energie z obnovitelných zdrojů a dále k dosažení cílů její stěžejní iniciativy Evropa účinněji využívající zdroje. Alokace pro OPŽP 2014–2020 je 2,78 mld. EUR. V období 2014–2020 lze získat podporu z OPŽP v některé z následujících oblastí:

1. Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní
2. Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech
3. Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika
4. Ochrana a péče o přírodu a krajinu
5. Energetické úspory
6. Technická pomoc

Pro oblast prevence před povodněmi jsou relevantní specifické cíle spadající pod Prioritní osu 1: „Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní“ (alokace pro celou Prioritní osu 1 v rámci

OPŽP 2014–2020 činí cca 766,9 mil. EUR), Prioritní osu 4: „Ochrana a péče o přírodu a krajinu“ (alokace pro celou Prioritní osu v rámci OPŽP 2014–2020 činí cca 388,7 mil. EUR) a Prioritní osu 6: „Technická pomoc“ (alokace pro celou Prioritní osu v rámci OPŽP 2014–2020 činí 93,5 mil. EUR).

Prioritní osa 1: „Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní“

V rámci Prioritní osy 1: Zlepšování kvality vod a snižování rizika povodní bylo do oblasti povodní, konkrétně pro specifický cíl 1.3: Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami, alokováno 230 mil. EUR. V souvislosti se zvyšováním vyspělosti ČR a jejích regionů došlo ke snížení alokace Fondu soudržnosti a u specifického cíle 1.3 došlo ke snížení alokace na 191,8 mil. EUR. Následně proběhla realokace do specifického cíle 1.1: Snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod. Aktuální alokace specifického cíle 1.3 činí 113,1 mil. EUR. Pro specifický cíl 1.4: Podpořit preventivní protipovodňová opatření činí alokace 76,8 mil. EUR.

Specifický cíl 1.3: „Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami“ zahrnuje čtyři aktivity, kde cílem je omezit riziko nepříznivých účinků spojených s povodněmi:

- Aktivita 1.3.1: Zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků a přilehlých niv, zlepšení přirozených rozlivů
- Aktivita 1.3.2: Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu
- Aktivita 1.3.3: Obnovení, výstavba a rekonstrukce, případně modernizace vodních děl sloužících povodňové ochraně
- Aktivita 1.3.4: Stabilizace a sanace svahových nestabilit ohrožujících zdraví, majetek a bezpečnost obsažených v „Registru svahových nestabilit“

Obnova vodního režimu krajiny, prevence proti povodním a s tím související problematika sucha v ČR je v novém programovém období posílena o aktivitu 1.3.2. Tato aktivita je v rámci OPŽP 2014–2020 novinkou a jejím hlavním cílem je zajištění šetrného hospodaření s vodou v sídelních útvarech. V rámci této aktivity jsou podporovány projekty povrchových vsakovacích systémů a retenčních zařízení, v roce 2017 došlo k rozšíření podporovaných opatření např. o akumulární podzemní nádrže se zpětným využitím srážkových vod, výměnu nepropustných zpevněných povrchů za propustné zpevněné a propustné povrchy apod.

Podpora v rámci tohoto specifického cíle je poskytována z prostředků Fondu soudržnosti v maximální výši 85 % celkových způsobilých výdajů s výjimkou výměny nepropustných zpevněných povrchů (opatření aktivity 1.3.2) za propustné zpevněné a propustné povrchy, kde je podpora poskytována v maximální výši 30 % celkových způsobilých výdajů. Příjemcem podpory jsou samosprávy od úrovně obcí po kraje a dobrovolné svazky obcí, státní podniky apod. U vybraných aktivit je mohou žádat i fyzické osoby podnikající.

U Specifického cíle 1.4: „Podpořit preventivní protipovodňová opatření“ jsou podporována preventivní protipovodňová opatření s cílem ochrany obyvatel před účinky povodní. Specifický cíl je zaměřen na zlepšení znalostí obyvatel i státní správy a samosprávy o povodňovém ohrožení a povodňových rizicích. V rámci tohoto specifického cíle je možné podpořit opatření spadajících do následujících aktivit:

- Aktivita 1.4.1: Analýza odtokových poměrů včetně návrhů možných protipovodňových opatření
- Aktivita 1.4.2: Budování, rozšíření a zkvalitnění varovných, hlásných, předpovědních a výstražných systémů na celostátní úrovni, digitální povodňové plány
- Aktivita 1.4.3: Budování a rozšíření varovných, hlásných, předpovědních a výstražných systémů na lokální úrovni, digitální povodňové plány

Příjemcem podpory jsou samosprávy od úrovně obcí po kraje a dobrovolné svazky obcí, státní podniky apod. Podpora v rámci specifického cíle 1.4 je poskytována z prostředků Fondu soudržnosti ve výši 85 % celkových způsobilých výdajů s výjimkou vybudování varovných systémů, kde je podpora poskytována ve výši 70 % celkových způsobilých výdajů.

Do konce roku 2020 bylo pro specifický cíl 1.3 a 1.4 vyhlášeno 17 výzev včetně výzev na integrované nástroje, z toho 7 výzev pro specifický cíl 1.3 a 10 výzev pro specifický cíl 1.4, včetně výzev na zpracování podkladů pro 2. plánovací období dle směrnice 2007/60/ES či podkladů pro záplavová území či území ohrožená zvláštními povodněmi. Ke dni 31. 12. 2020 bylo schváleno k podpoře u obou specifických cílů celkem 524 projektů s celkovým příspěvkem EU 1,74 mld. Kč. Ke dni 31. 12. 2020 bylo proplaceno příjemcům 1,79 mld. Kč.

OPŽP 2014–2020 – specifický cíl 1.3 a 1.4 – za sledované období 2018–2020

Počet výzev	17
Počet schválených projektů	524
Příspěvek EU (mld. Kč)	1,74
Celkové způsobilé výdaje (mld. Kč)	2,24
Proplaceno příjemcům (mld. Kč)	1,79

Zdroj: MS2014+ (sestava F027, M004a, interní sestava registrovaných projektů), přehled schválených projektů

OPŽP 2014–2020 – čerpání za sledované období 2018–2020 – Oblast podpory 1.3 (mil. Kč)

Počet výzev	7
Počet schválených projektů	186
Příspěvek EU (mil. Kč)	824
Celkové způsobilé výdaje (mil. Kč)	990
Proplaceno příjemcům (mil. Kč)	814

Zdroj: MS2014+ (sestava F027, M004a, interní sestava registrovaných projektů), přehled schválených projektů

OPŽP 2014–2020 čerpání za sledované období 2018–2020 – Oblast podpory 1.4 (mil. Kč)

Počet výzev	10
Počet schválených projektů	338
Příspěvek EU (mil. Kč)	913
Celkové způsobilé výdaje (mil. Kč)	1253
Proplaceno příjemcům (mil. Kč)	971

Zdroj: MS2014+ (sestava F027, M004a, interní sestava registrovaných projektů), přehled schválených projektů

Příklady vybraných investičních akcí Prioritní osy 1 OPŽP 2014–2020 realizovaných v období 2018–2020

„Přírodě blízká protipovodňová opatření v katastru obce Písečná“ – příjemcem podpory je obec Písečná, dotace z evropských prostředků činí 8,1 mil. Kč. Předmětem podpory jsou přírodě blízká protipovodňová opatření v k.ú. Písečná. V rámci realizace bylo vytvořeno přírodě blízké koryto s tůňemi a dále byly vybudovány propustky, protipovodňové zídky, rozdělovací objekty a brod. Projekt byl zrealizován.

„Úlibice, protipovodňová opatření“ – příjemcem podpory je obec Úlibice, dotace z evropských prostředků činí 18,9 mil. Kč. Předmětem podpory je výstavba přírodě blízkých

protipovodňových opatření v k.ú. Úlibice. V rámci realizace bude rozšířeno koryto a vymodelována meandrující kyneta, sníženy sklony svahů, zkapacitněny vjezdy k nemovitostem a vytvořen povodňový park. Projekt je schválen k financování.

„Podpora preventivního protipovodňového systému DSO Baťův kanál“ – příjemcem dotace je Dobrovolný svazek obcí OBCE PRO BAŤŮV KANÁL, dotace z evropských prostředků činí 18,4 mil. Kč. Předmětem podpory je zpracování digitálních povodňových plánů a pořízení lokálního výstražného a varovného systému ochrany před povodněmi pro Dobrovolný svazek obcí Obce pro Baťův kanál. Projekt byl dokončen.

„Zpracování parametrů zvláštní povodně pro vodní díla v Plzeňském kraji“ – příjemcem dotace je Plzeňský kraj, dotace z evropských prostředků činí 4,2 mil. Kč. Předmětem podpory je pořízení parametrů zvláštních povodní a stanovení rozsahu ohroženého území pod vodním dílem, kde tyto údaje nejsou ještě stanoveny. Byla dokončena realizace projektu.

Prioritní osa 4: „Ochrana a péče o přírodu a krajinu“

Opatření v rámci Prioritní osy 4: „Ochrana a péče o přírodu a krajinu“, specifického cíle 4.3: „Posílit přirozené funkce krajiny“ jsou zaměřena na zvýšení ekologické stability krajiny, zvýšení prostupnosti krajiny, obnovu cenných biotopů a ekosystémových funkcí a obnovení vodního režimu krajiny. Část opatření má pozitivní dopad na prevenci před povodněmi. Pro specifický cíl 4.3 činí alokace 224 mil. EUR.

Specifický cíl 4.3: „Posílit přirozené funkce krajiny“ zahrnuje pět aktivit, relevantní pro protipovodňová opatření jsou následující aktivity:

- Aktivita 4.3.2: Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur
- Aktivita 4.3.3: Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů
- Aktivita 4.3.5: Realizace přírodě blízkých opatření vyplývajících z komplexních studií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu

V rámci aktivity 4.3.2 jsou podporovány v souvislosti se snížením ohrožení povodněmi např. liniové a skupinové výsadby dřevin či vytváření a obnova vodních prvků s ekostabilizační funkcí.

V rámci aktivity 4.3.3 jsou podporovány projekty zaměřené na vytváření a obnovu přírodě blízkých koryt vodních toků zahrnující eventuální odstranění dřívějších nevhodných úprav (opevnění dna a břehů, ohrázování, příčných překážek), obnova říčních ramen v nivě vodního toku, podpurná opatření na vodním toku a v nivě umožňující přirozené korytotvorné procesy.

V rámci aktivity 4.3.5 jsou podporována opatření zamezující vodní erozi – např. užití travních pásů, průlehů, teras, obnova či zakládání remízů, mezí atd.

Mezi oprávněné žadatele (příjemce podpory) jsou pro specifický cíl 4.3 zařazeny např. kraje, obce, podnikatelské subjekty. Kompletní výčet oprávněných žadatelů je uveden v rámci Pravidel pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020.

Podpora v rámci specifického cíle 4.3 je dle typu opatření poskytována v rozmezí od 60 % do 100 % celkových způsobilých výdajů. V případě opatření realizace a obnovy malých vodních nádrží je podpora poskytována do 60 % celkových způsobilých výdajů. V případě opatření vytváření a obnovy malých vodních nádrží vyplývajících z plánů dílčích povodí nebo ležících z většinové části ve zvláště chráněných územích, lokalitách soustavy Natura 2000 nebo ÚSES (biocentrum) je podpora poskytována maximálně do výše 90 % celkových způsobilých výdajů. V případě opatření revitalizace vodních toků, tvorby a obnovy tůní a mokřadů je podpora

poskytována do 100 % celkových způsobilých výdajů. V případě opatření spadajících pod aktivitu 4.3.5 je podpora poskytována do 80 % celkových způsobilých výdajů.

Do konce roku 2020 bylo pro specifický cíl 4.3 vyhlášeno celkem 5 výzev, včetně výzvy zaměřené na Komunitně vedený místní rozvoj. Ke dni 31. 12. 2020 bylo schváleno k financování ve specifickém cíli 4.3 celkem 847 projektů s celkovým příspěvkem EU 4,093 mld. Kč. Ke dni 31. 12. 2020 bylo proplaceno příjemcům 2,087 mld. Kč.

OPŽP 2014–2020 – specifický cíl 4.3 – čerpání za sledované období – 2018–2020

Počet výzev	5
Počet schválených projektů	847
Příspěvek EU (mld. Kč)	4,093
Celkové způsobilé výdaje (mld. Kč)	4,423
Proplaceno příjemcům (mld. Kč)	2,087

Zdroj: MS2014+ (sestava F027, M004a, interní sestava registrovaných projektů), přehled schválených projektů

Příklady vybraných investičních akcí Prioritní osy 4 OPŽP 2014–2020 realizovaných v období 2018–2020

„Revitalizace Merty a Ztraceného potoka s povodňovým parkem“ – příjemcem dotace je obec Vernířovice, dotace z evropských prostředků činí 4,75 mil. Kč. V rámci projektu je realizována malá vodní nádrž, tři tůně a vytvoření nového přírodního členitého koryta o délce 263,5 m v prostoru povodňového parku. Realizovaná opatření zadrží vodu v krajině, využije se retenční kapacita nivy toku a současně se trvale zajistí protipovodňová ochrana zastavěné části řešeného území povodí a dojde k vytvoření biotopu stojatých vod i tekoucí vody s regulovaným průtokem vody, které se stanou stanovištěm pro vodní živočichy a rostliny. Projekt v plné (fyzické i finanční) realizaci.

„Regenerace přírodní památky Oleksovická mokřina“ – příjemcem dotace je Základní organizace Českého svazu ochránců přírody (ZO ČSOP) Brněnsko, dotace evropských prostředků činí 41 mil. Kč. Předmětem projektu je realizace vodních prvků – tůní, terénní úpravy, pozorovací stanoviště, bariéry pro bezpečnou migraci obojživelníků a vegetační doprovod. Realizací projektu dojde k regeneraci a k rozvoji biodiverzity daného území. Obnovená plocha činí 6,615 ha. Projekt finančně ukončen.

„Revitalizace vodního režimu krajiny – EKO FARM LIPNO s.r.o.“ – příjemcem dotace je EKO FARM LIPNO s.r.o., dotace z evropských prostředků činí 4,9 mil. Kč. Projekt řeší obnovu vodního režimu krajiny na plochách, které byly dříve systematicky odvodněny. Jedná se o vytvoření soustavy tůní jakožto biotopů propojených mělkými vodotečemi. Realizací akce dojde ke zvýšení retence povrchové a podzemní vody v krajině, zvýšení druhové rozmanitosti, zlepšení mikroklimatu a projekt bude mít pozitivní vliv na krajinný ráz území. Projekt v plné (fyzické i finanční) realizaci.

„Obnova ekosystému odstavených ramen řeky Moravy“ – příjemcem dotace je společnost Slepá ramena, z. ú., dotace z evropských prostředků činí 208 mil. Kč. Projekt zahrnuje odtěžení nánosů z jednotlivých ramen, terénní úpravy, odstranění nepůvodních dřevin, rekonstrukci břehových porostů a mokřadu, provedení a opravu napouštěcího a vypouštěcího objektu v hrázi řeky Moravy včetně rybního přechodu a propojení ramen. Cílem projektu je revitalizace slepých ramen, zejména obnovení propojení s řekou Moravou, vytvoření biotopů, zvýšení retenční schopnosti území, optimalizace hydrobiologických poměrů a zvýšení biodiverzity. Celková délka revitalizovaného toku je 3 542 m a plocha stanovišť činí 26,433 ha. Projekt v plné (fyzické i finanční) realizaci.

Prioritní osa 6: „Technická pomoc OPŽP“

Specifický cíl 6.1: „Zajistit řádné a efektivní řízení a administraci“

Hlavní zaměření specifického cíle 6.1 je zajištění pracovníků, jejich vybavení a dále studií a analýz k podpoře operačního programu.

Specifický cíl 6.2: „Zajistit informovanost, publicitu a absorpční kapacitu“

Hlavní zaměření specifického cíle 6.2 je podpora informovanosti žadatelů a příjemců a zvýšení absorpční kapacity.

Příjemci dotace jsou Řídící orgán OPŽP – MŽP a dva Zprostředkující subjekty: Státní fond životního prostředí ČR (dále jen „SFŽP ČR“) a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále „AOPK“).

V období 2018–2020 byly v rámci Technické pomoci OPŽP 2014–2020 a v souvislosti s přípravou programového období 2021–2027 podpořeny následující aktivity v celkové výši 0,799 mil. Kč:

- Analýza pro podrobné stanovení podporovaných aktivit v rámci OPŽP 2021–2027 pro oblast zmírňování negativních dopadů sucha a předcházení stavu nedostatku vody. Cílem Analýzy je definovat vhodné aktivity a opatření vedoucí ke zmírnění negativních dopadů sucha v kontextu změny klimatu, které budou obsaženy ve specifickém cíli 2.4 Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám. Součástí Analýzy je též návrh specifikace podporovaných aktivit, analýza absorpční kapacity, návrh vhodných indikátorů a další podklady potřebné pro konstrukci programového dokumentu.

Opatření pro zvýšení absorpční kapacity OPŽP obecně, která vzešla z dotazníkového šetření mezi pracovníky AOPK, zahrnují následující kroky – zjednodušení pravidel pro žadatele včetně zjednodušení programového prostředí pro zpracovávání žádostí (značné procento potenciálních žadatelů nežádá z důvodů složitosti administrace), ponechání pravidel pro žadatele beze změn po delší dobu (alespoň rok), zvýšení míry podpory u některých aktivit (zejména specifický cíl 4.4).

Celkové výdaje: 200 000,- Kč

- Zpracování nezávislé odborné analýzy pro podrobné stanovení podporovaných aktivit v rámci OPŽP 2021–2027 v oblasti ochrany před povodněmi, vypracování analýzy OPŽP 2014–2020, která poskytne informace o příčinách stavu čerpání prostředků v minulém programovém období a povede k návrhu podporovaných aktivit/projektů, které se pozitivně projeví v oblasti ochrany před povodněmi v období 2021–2027.

Zpracovatelský tým vyhodnotil a převzal vhodné aktivity podporované v programovém období 2014–2020 a doplnil je o návrhy opatření, které zatím podporovány nebyly, ale přiměřeně doplní oblast ochrany před povodněmi pro všechny její aspekty, jimiž jsou prevence rizik, ochrana před ohrožením, připravenost a obnova a poučení.

Pro podporu z OPŽP bylo navrženo celkem 16 opatření rozdělených do 4 typů a to:

- Zpracování podkladových materiálů a studií (5)
- Edukační a propagační opatření (1)
- Organizační opatření (3)
- Investiční opatření (7)

Pro jednotlivé návrhy opatření pak byly zpracovány jednotné listy opatření s jejich popisem a dalšími požadovanými informacemi.

Celkové výdaje: 242 000,- Kč

- Zpracování analýzy dokumentů, které pomohou obcím koncepčně hospodařit se srážkovou vodou.

Dokument bude sloužit pro potřeby zadavatele za účelem nastavení podpory zpracování těchto dokumentů z fondů EU. Sekundárně může sloužit i obcím, kterým představí nezbytné kroky a dokumenty, které je nutné zpracovat/doplnit pro koncepční řešení hospodaření se srážkovými vodami na území dané obce. Analýza bude popisovat vzájemné časové i věcné vazby těchto dokumentů.

Celkové výdaje: 237 160,- Kč

- Odborné semináře pro potenciální žadatele a příjemce, konference pro odbornou veřejnost, státní správu a samosprávu

Komunikace OPŽP v letech 2018 až 2020 reagovala na aktuální problémy životního prostředí v České republice. Byly prezentovány možnosti získat dotace ke zmírnění dopadů sucha, protipovodňové aktivity (např. čtyři semináře SFŽP ČR v roce 2018, kterých se zúčastnilo 195 zájemců), hospodaření s dešťovou vodou v obcích (celkem sedm seminářů SFŽP ČR v roce 2019, kterých se zúčastnilo 352 zástupců obcí) a příprava nových letáků.

Dále se uskutečnily semináře a exkurze AOPK na realizované projekty (ve sledovaném období celkem 37 akcí s 850 účastníky). Čtyři semináře provedly příjemce dotace povinnostmi v rámci udržitelnosti vodohospodářských projektů v roce 2019 (170 účastníků) i v roce 2020 (tři semináře, 120 účastníků). V září 2020 se uskutečnilo pět seminářů s titulem „Jak předcházet suchu a povodním“ (Plzeň, České Budějovice, Ostrava, Pardubice, Praha). Šestý seminář probíhal on-line. Kromě odborníků ze SFŽP ČR se o své zkušenosti podělili i příjemci dotace, kteří již realizovali projekty ke zmírnění dopadů sucha či protipovodňové aktivity.

Celkové výdaje: 120 000,- Kč

Národní programy Ministerstva životního prostředí

Opatření přispívající k prevenci před povodněmi jsou financována i z dotačních titulů národních programů MŽP, a to programu „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“ a z programu „Rozvoj a obnova technické základny systému řízení MŽP“, podprogramu „Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích“. V rámci těchto programů byla podpořena opatření mající přímý i nepřímý vliv na prevenci před povodněmi v letech 2018–2020 za cca 27 mil. Kč.

B.2.2 Program 115 160 a program 115 170 „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“

Program 115 160 byl vyhlášen na období 2009–2018 dne 6. 5. 2009 na základě schválené dokumentace programu. V roce 2019 byly ještě propláceny nedočerpané finance programu z roku 2018. Navazující program 115 170 na období 2019–2023 byl schválen dne 28. 6. 2019. Věcným cílem programu je naplňování povinností vyplývajících z národní a evropské legislativy, z mezinárodně-smluvních závazků a z postupů a Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR. Opatření podporující naplňování těchto povinností vyplývají zejména z plánů péče, souhrnů doporučených opatření, záchranných programů a programů péče pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů a dalších koncepčních dokumentů.

Program 115 160 se dělí na podprogramy:

- 115 162 „Zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve vztahu k zvláště chráněným územím a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany ptačích oblastí a evropsky významných lokalit“

- 115 163 „Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů“
 115 164 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy“
 115 165 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na nelesní ekosystémy“
 115 166 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na lesní ekosystémy“
 115 167 „Zajištění podkladových materiálů pro zlepšování přírodního prostředí a monitoring krajinných programů“

Realizace opatření přispívajících k prevenci před povodněmi jsou podporována primárně z podprogramů 115 164, 115 165 a 115 166. Oprávněnými žadateli jsou zejména fyzické a právnické osoby. Z podprogramů 115 162, 115 163 a 115 167 čerpají výhradně resortní organizace MŽP – AOPK, správy národních parků a Správa jeskyní ČR. Cílem těchto podprogramů je naplňování plánů péče a souhrnů doporučených opatření, k prevenci před povodněmi přispívají okrajově.

Opatření z programu 115 160 „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“ mohou být hrazena až do výše 100 % celkových výdajů. Spoluúčast žadatelů v období 2018 tvořila 9,6 % (1,23 mil. Kč) z celkových výdajů podprogramů 115 164, 115 165 a 115 166 (12,78 mil. Kč).

Program 115 160 – přehled čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu v roce 2018 (mil. Kč)

Číslo podprogramu	2018	2019	Celkem
115 164	4,34	0,24	4,58
115 165	6,13	1,14	7,27
115 166	0,93	0	0,93
Celkem	11,40	1,38	12,78

Program 115 170 se dělí na podprogramy:

- 115 172 „Zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve vztahu k zvláště chráněným územím a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany ptačích oblastí a evropsky významných lokalit“
 115 173 „Realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů“
 115 174 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní ekosystémy“
 115 175 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na nelesní ekosystémy“
 115 176 „Adaptační opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na lesní ekosystémy“
 115 177 „Zajištění podkladových materiálů pro zlepšování přírodního prostředí a monitoring krajinných programů“

Realizace opatření přispívajících k prevenci před povodněmi jsou podporována primárně z podprogramů 115 174, 115 175 a 115 176. Oprávněnými žadateli jsou zejména fyzické a právnické osoby. Z podprogramů 115 172, 115 173 a 115 177 čerpají výhradně resortní organizace MŽP – AOPK, správy národních parků a Správa jeskyní ČR. Cílem těchto podprogramů je naplňování plánů péče a souhrnů doporučených opatření, k prevenci před povodněmi přispívají okrajově.

Opatření z programu 115 170 „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“ mohou být hrazena až do výše 100 % celkových výdajů. Spoluúčast žadatelů v období 2019–2020 tvořila 2,3 % (0,24 mil. Kč) z celkových výdajů podprogramů 115 174, 115 175 a 115 176 (10,41 mil. Kč).

Program 115 170 – přehled čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu v letech 2019–2020 (mil. Kč)

Číslo podprogramu	Rok		Celkem
	2019	2020	
115 174	0,13	3,96	4,09
115 175	0,82	4,67	5,49
115 176	0,50	0,33	0,83
Celkem	1,45	8,96	10,41

Příklady vybraných akcí realizovaných v období 2018–2020

„115D174000004 – Mokřadní tůň Záhrastí“ – žadatel: Augustin Josef, realizace 2019, finanční prostředky 154 578 Kč ze státního rozpočtu, 0 Kč z vlastních zdrojů. Jedná se o vytvoření mělké, hloubkově členité tůně o velikosti cca 400 m², která přispěje jak k zadržení vody v krajině, tak i ke zvýšení biodiverzity v území.

„115D174000018 – Zbudování zemních tůní a přírodního koryta v obci Hutě pod Třemšínem“ – žadatel: Loffelman Jan, realizace 2019, finanční prostředky 278 400 Kč ze státního rozpočtu, 0 Kč z vlastních zdrojů. Předmětem projektu bylo zbudování tří zemních tůní a přírodního koryta napájejícího jednu z tůní a nedaleký rybník. Plocha nově vytvořených tůní je dohromady cca 560 m², plocha revitalizovaného koryta je 70 m². Opatření přispěje ke stabilizaci hydrologického režimu a zadržení vody v lokalitě, zároveň dojde k vytvoření vhodných biotopů pro druhy vázané na vodní ekosystémy.

„115D175000023 – Výsadby v krajině – obec Nové Dvory“ – žadatel: obec Nové Dvory, realizace 2019, finanční prostředky 193 760 Kč ze státního rozpočtu, 0 Kč z vlastních zdrojů. V rámci opatření došlo k výsadbě 128 ks původních ovocných druhů dřevin a 56 ks keřů. Celková plocha výsadby je 1,56 m². Realizací došlo k obnově tradičního krajinného prvku, zároveň opatření přispělo k většímu zadržování vody v zemědělsky obhospodařované krajině.

„115D175000034 – Založení interakčního prvku nad Novemem v k.ú. Město Touškov“ – žadatel: Město Touškov, realizace 2019, finanční prostředky 244 650 Kč ze státního rozpočtu, 0 Kč z vlastních zdrojů. Projekt zahrnuje vytvoření liniového interakčního prvku o celkové ploše 0,24 ha uprostřed velkého celku orné půdy. Liniová výsadba se skládá ze samostatných stromů (jablono, třešeno, lípa) doplněných vyššími a nižšími keři (hloh, brslen, bez, líska, ptačí zob, zimolez atd.) Realizace přispěje k posílení krajinné stability, snížení půdní eroze a většímu zadržení vody v zemědělské krajině.

B.2.3 Program 115 030 „Rozvoj a obnova technické základny systému řízení Ministerstva životního prostředí“

Program 115 030 navázal v roce 2018 na předchozí program 115 020 (2013–2017). Je vyhlášen na období 2018–2022. V rámci programu 115 030 jsou financována opatření k prevenci před povodněmi z podprogramu 115 032 „Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích“. Opatření z tohoto podprogramu jsou hrazena ze 100 % dotacemi ze státního rozpočtu.

Cílem podprogramu je finanční zajištění činností souvisejících s výkonem vlastnických práv k majetku státu a s výkonem funkce správce drobných vodních toků na pozemcích a stavbách nacházejících se na území zvláště chráněných území a jejich ochranných pásmech, ke kterému mají příslušnost k hospodaření resortní organizace MŽP (správy národních parků, AOPK a Správa jeskyní ČR).

Obecnými věcnými cíli podprogramu jsou:

- zajišťování povinností vlastníka (státu, představovaného odbornými organizacemi ochrany přírody) vyplývajících z platné legislativy,
- zachování a zvyšování biodiverzity a ekologické stability ekosystémů,
- zvýšení početnosti populací chráněných druhů flóry a fauny vyskytujících se ve zvláště chráněných územích všech kategorií,
- naplňování mezinárodních úmluv, ke kterým přistoupila Česká republika,
- naplňování závazků ve vztahu k soustavě evropsky významných území NATURA 2000,
- zajištění realizace schválených plánů péče o zvláště chráněná území, schválených záchranných programů a naplňování cílů a úkolů Státního programu ochrany přírody a krajiny České republiky,
- zajištění realizace schválených lesních hospodářských plánů.

Podprogram 115 032 – přehled čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu na opatření prevence před povodněmi v letech 2018–2020 (mil. Kč)

Rok			Celkem
2018	2019	2020	
0,53	0,57	2,59	3,68

Pozn: Zahrnuta opatření mající přímý vliv na prevenci před povodněmi (obnova vodních prvků v krajině, oprava technických objektů rybníků, výkon TBD, zpracování manipulačních řádů).

Příklady vybraných akcí realizovaných v období 2018–2020

„**115V032000060 – Očovské louky – obnova**“ – žadatel: AOPK, realizace: 2020, finanční prostředky: 284 018,58 Kč ze státního rozpočtu, 0 Kč z vlastních zdrojů. Předmětem akce je obnova vodního biotopu v PP Otčovské louky prohloubením stávajícího zazemněného ramene řeky Moravy. Plocha obnoveného ramene je 660 m² a množství vytěženého sedimentu cca 500 m³ s maximální hloubkou 0,7 m. Opatření přispěje k lepšímu zadržení vody v území.

„**115V032000010 – Výkon technickobezpečnostního dohledu na vodních dílech AOPK ČR III. kategorie**“ – žadatel: AOPK, realizace: 2018–2022, finanční prostředky: 154 880,- Kč/rok ze státního rozpočtu, 0 Kč z vlastních zdrojů. Předmětem akce je zajištění manipulace s vodou, inženýrské činnosti a odborná pomoc při zajišťování technickobezpečnostního dohledu na vodních dílech v NPR Novozámecký rybník, NPP Swamp, NPP Krvavý a Kačležský rybník a PR Velký Pařezitý rybník.

„**115V032000063 – Oprava havarijního stavu výpusti rybníků v PR Kotvice**“ – žadatel: AOPK, realizace: 2020, finanční prostředky: 480 514,- Kč ze státního rozpočtu, 0 Kč z vlastních zdrojů. Předmětem díla je oprava spodní výpusti rybníka Nový. Šachta požeráku bude v rámci udržovacích prací kompletně zrekonstruována, odpadní potrubí bude celé vyměněno. Stav výpusti byl ve velmi špatném technickém stavu a neumožňoval manipulaci s vodou. Zároveň byla opravou zajištěna stálá hladina vody v přírodní rezervaci, která slouží jako tahová zastávka pro mnoho druhů ptactva.

C. Závěr

Realizace programů prevence před povodněmi je věcným naplňováním „Strategie ochrany před povodněmi pro území České republiky“. Odpovědnost za uvedené programy je v současné době svěřena MZe a MŽP.

Na ukončený program MZe 129 120 „Podpora prevence před povodněmi II“ navázal program 129 260 „Podpora prevence před povodněmi III“, který vznikl rovněž v souvislosti s implementací směrnice 2007/60/ES o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik. Je

zaměřen především na zvýšení retence, poldry a vodní nádrže s retenčními prostory a opatření podél vodních toků a byl schválen na období 2014–2019. Ministerstvo financí dopisem ze dne 8. 11. 2017 č. j. MF-29448/2017/1904-2 odsouhlasilo prodloužení trvání programu do 31. 12. 2022 z důvodu realizace časově náročné stavební části akce 129D265009024 „Morava, Olomouc – zvýšení kapacity koryta II. etapa B“. Ve sledovaném období 2018–2020 bylo v rámci tohoto programu investováno celkem 1 907,3 mil. Kč, z toho 1 371,6 mil. Kč ze státního rozpočtu a 535,7 mil. Kč z vlastních zdrojů. Ke konci roku 2020 bylo stavebně dokončeno 79 akcí.

V roce 2018 byla zahájena navazující IV. etapa programu prevence před povodněmi, program 129 360 „Podpora prevence před povodněmi IV“. Příjem žádostí o podporu byl zahájen v roce 2018. V letech 2019–2020 byly čerpány finanční prostředky v celkové výši 895,8 mil. Kč, z toho 827,8 mil. Kč ze státního rozpočtu a 68 mil. Kč z vlastních zdrojů. V letech 2019–2020 bylo administrováno 44 akcí, 7 akcí bylo ke konci roku 2020 stavebně dokončeno.

Program MZe 129 280 „Podpora retence vody v krajině – rybníky a vodní nádrže“ byl spuštěn koncem roku 2016. Do 31. 12. 2020 proběhly čtyři Výzvy k podání žádostí o podporu. Realizace akcí probíhá průběžně. V letech 2018–2020 byly čerpány finanční prostředky v celkové výši 543,9 mil. Kč, z toho ze státního rozpočtu ve výši 425,5 mil. Kč a 118,4 mil. Kč z vlastních zdrojů.

Celkové náklady programů zaměřených na prevenci před povodněmi v gesci MZe za sledované období 2018–2020 představovaly částku 2,62 mld. Kč ze státního rozpočtu. Vzhledem k tomu, že v rámci programu MZe 129 280 ještě nebylo dokončeno závěrečné vyhodnocení akcí u všech akcí a použité vlastní zdroje budou průběžně doplňovány, přesné údaje o čerpání za sledované období ještě nejsou známy.

MŽP využívá pro podporu realizace protipovodňových opatření jak evropských, tak i národních dotačních titulů. V rámci programu „Operační program Životní prostředí 2014–2020“ byly na povodňovou ochranu v období 2018–2020 schváleny projekty pro specifický cíl 1.3 a 1.4 v celkové výši 2,24 mld. Kč, z toho finanční prostředky Evropské unie činily 1,74 mld. Kč. Jednalo se o 524 projektů. Pro specifický cíl 4.3 byly v období 2018–2020 schváleny projekty ve výši 4,42 mld. Kč, z toho finanční prostředky Evropské unie činily 4,09 mld. Kč. Schváleno bylo celkem 847 projektů.

V rámci Prioritní osy 6 „Technická pomoc OPŽP“ byly ve sledovaném období podpořeny projekty v celkové výši 0,799 mil. Kč.

V rámci národních programů MŽP byla podpořena opatření na prevenci před povodněmi za 26,87 mil. Kč. Program 115 160 a program 115 170 „Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny“ představovaly finanční prostředky 23,19 mil. Kč. Program 115 030 „Rozvoj a obnova technické základny systému řízení Ministerstva životního prostředí“ 3,68 mil. Kč.

Za sledované období 2018–2020 byly MŽP vynaloženy prostředky na podporu protipovodňových opatření v celkové výši 5,861 mld. Kč, při celkových způsobilých výdajích 6,691 mld. Kč.

V celkovém souhrnu bylo oběma resorty za oblast prevence před povodněmi v letech 2018–2020 vynaloženo 8,481 mld. Kč.

Po projednání vládou bude zpráva předložena Poslanecké sněmovně Parlamentu dle bodu III/2 usnesení vlády č. 266/2018.